

ເພື່ອຮັບປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການໃຫ້ແກ່ຊາວ
ກະສິກອນໃນເຂດບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການກະສິກຳເພື່ອໂພຊະນາການ

ປື້ມຄູ່ມືສິ່ງເສີມເຕັກນິກ

ການປູກໝາກຖົ່ວຝັກຍາວ

ບ້ານໂພນໄຊ ເມືອງໄຊເສດຖາ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ສ ປປ ລາວ.
Phonexay village, Saysettha district, Vientiane Capital,
Lao PDR.
ໂທ: +856 20 416 556
Fax: +856 20 416 556
E-mail : ssfsn.project@gmail.com
ເວັບໄຊ້: www.afn.gov.la

ໂຄງການກະສິກຳ ເພື່ອໂພຊະນາການ

ມັງກອນ, 2019

ເອກະສານອ້າງອີງ

ກົມສິ່ງເສີມກະສິກຳ.ປີ 2008. ຜັກປອດສານພິດ.

ພະນັກງານຫາດອກແກ້ວ. 1998. ຄຸ້ມຄອງປູກຜັກ. ສູນຄົ້ນຄວ້າພືດຜັກ ແລະ
ໄມ້ໃຫ້ໝາກ ຫາດອກແກ້ວ, ກະຊວງກະສິກຳແລະປ່າໄມ້.

ສູນຄົ້ນຄວ້າພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ. 2014. ປຶ້ມຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສີມເຕັກນິກ
ເຕັກນິກການປູກໝາກເຂືອຍາວໃນເຂດແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມ

ສູນຄົ້ນຄວ້າພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ. 2018. ການປູກຜັກເປັນສິນຄ້າ.

ກະເບື້ອງກາງຄືນຂະໜາດນ້ອຍວາງໄຂຂະໜາດນ້ອຍ (0.5-0.81ມິນລີແມັດ)
ຕາມກົບລ້ຽງ ອາຍຸຝັກໄຂ່ປະມານ 3 ວັນແລ້ວຈຶ່ງເຂົ້າໄປລະຫວ່າງຮອຍຕໍ່ຂອງ
ກົບດອກ ແລະເມື່ອໃຫຍ່ຂຶ້ນມາຈະເຂົ້າທຳລາຍດອກແລະຝັກຖົ່ວຝັກຍາວ.

4.2.2 ເພຍອ່ອນ

ມັກເຂົ້າທຳລາຍຍອດອ່ອນແລະຝັກຂອງຖົ່ວໂດຍຈະດູດກິນນ້ຳລ້ຽງເຮັດ
ໃຫ້ຕົ້ນແຂງດອກຫຼືນບໍ່ຈັບຝັກ ແລະ ຫາກຝັກອ່ອນຖືກດູດກິນນ້ຳລ້ຽງຈະເຮັດ
ໃຫ້ຂະໜາດຂອງຝັກນ້ອຍລົງແລະບໍ່ສົມບູນ.

- **ການປ້ອງກັນກຳຈັດ:** ສິດພິນຢາສະໝຸນໄພປ້ອງກັນກຳຈັດເພຍທຸກໆ 5-
7 ວັນຕໍ່ຄັ້ງ, ໃສ່ກັບດັກກາວໜຽວສີເຫຼືອງ 80 ກັບດັກ/ໄລ່.

ເພຍອ່ອນ

ຂໍ້ແນະນຳ

ປຶ້ມຄູ່ມືນີ້ແມ່ນເຈດຕະນາເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືງ່າຍຂຶ້ນໃນການຈັດຕັ້ງ
ປະຕິບັດ ແລະ ນຳສະເໜີຈຸດປະສົງຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນຂອງການນຳໃຊ້ປຶ້ມຄູ່ມື ກ່ຽວ
ກັບການປັບຕົວທາງດ້ານເຕັກນິກ ການປູກໝາກຖົ່ວຝັກຍາວ ຢູ່ໃນບ້ານເປົ້າ
ໝາຍ ໂຄງການ ກະສິກຳເພື່ອ ໂພຊະນາການ ເຂດພາກເໜືອຂອງປະເທດລາວ.

ປຶ້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງໃຫ້ແທດເໝາະໃນ
ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງ ໂຄງການ ກະສິກຳເພື່ອ ໂພຊະນາການ ໂດຍມີການ
ຮ່ວມມືກັບນັກວິຊາການສະເພາະດ້ານ ແລະ ພະນັກງານປະສານຂອງໂຄງການ
NAFRI/DAEC ເພື່ອພັດທະນາມາເປັນເຄື່ອງມືໃຫ້ແກ່ພະນັກງານຂັ້ນແຂວງ,
ເມືອງ ສາມາດຖ່າຍທອດໄປເຖິງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນໃນພື້ນ
ທີ່ເປົ້າໝາຍໂຄງການ.

ຂຽນ ແລະ ຮຽບຮຽງໂດຍ:
ອິນ ສີວິງສາ

ອອກແບບ ແລະ ຈັດໜ້າໂດຍ:
ອຸໄລທຳ ລາຊະສີມມາ ແລະ ອານິງ ວິໄລວັນ

ຜູ້ກວດແກ້:
ປອ ທອງຄຸນສີສະໄພທອງ

ສາລະບານ

	ໜ້າ
ຂໍ້ແນະນຳ	3
ສາລະບານ	4
ຄຳນຳ	5
1. ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງໝາກເຂືອ	6
2. ຄຸນປະໂຫຍດທາງດ້ານໂພສະນາການ	8
3. ເຕັກນິກ ແລະ ຂັ້ນຕອນການປູກໝາກເຂືອ	9
4. ພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ທີ່ສຳຄັນຂອງໝາກເຂືອຍາວ	10
ເອກະສານອ້າງອີງ	17

ສີນ້ຳຕານແດງພະຍາດນີ້ມັກຈະເກີດກັບໃບແກ່ທາງສ່ວນກົກຂອງລຳຕົ້ນກ່ອນ ແລ້ວຈຶ່ງລາມຂຶ້ນໄປຫາສ່ວນປາຍ ມັກຈະເລີ່ມພົບ ເມື່ອຕົ້ນຖົ່ວຢູ່ໃນໄລຍະ ອອກດອກ ຖ້າເປັນຮຸນແຮງຫຼາຍ ຈະເຮັດໃຫ້ໃບແຫ້ງລົ້ນ.

- **ສາເຫດ:** ເກີດຈາກ ເຊື້ອລາ ພື້ນຢາສະໝຸນໄຟປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດ ເຊື້ອຣາ ທຸກໆ 5-7 ວັນຕໍ່ຄັ້ງ.

4.1.3. ພະຍາດລາແປ້ງ

- **ລັກສະນະອາການ:** ອາການສາມາດເບິ່ງເຫັນໄດ້ຊັດເຈນ ດ້ວຍຕາເປົ່າເທິງ ໃບເບິ່ງເຫັນຄາຍມີຝຸ່ນແປ້ງຈັບຢູ່ ຖ້າອາການບໍ່ຮ້າຍແຮງ ຝຸ່ນແປ້ງນີ້ຈະ ເກາະຢູ່ເທິງ ໃບເປັນກຸ່ມໆແຕ່ຖ້າເປັນຫຼາຍຈະເຫັນຜິວໃບຖືກເຄືອບດ້ວຍ ຝຸ່ນແປ້ງເຫຼົ່ານີ້ ອາການທີ່ຮຸນແຮງຈະເຮັດໃຫ້ໃບເຫຼືອງແລະລົ້ນ ພະຍາດນີ້ ຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນຕາຍໄວຜິດປົກກະຕິ.

- **ສາເຫດ:** ເກີດຈາກເຊື້ອລາ
- **ການປ້ອງກັນກຳຈັດ:** ສິດພື້ນຢາສະໝຸນໄຟປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດ ເຊື້ອຣາ ທຸກໆ 5-7 ວັນຕໍ່ຄັ້ງ.

4.2 ແມງໄມ້ສັດຕູພືດທີ່ສຳຄັນຂອງຖົ່ວຝັກຍາວ

4.2.1 ບຶ້ງເຈາະຝັກຖົ່ວ

ເປັນບຶ້ງທີ່ທຳລາຍຖົ່ວຫຼາຍຊະນິດ ບຶ້ງໃນໄລຍະທຳອິດຈະກັດກິນພາຍໃນ ດອກ ເຮັດໃຫ້ດອກຫຼົ້ນກ່ອນຈັບຝັກເມື່ອບຶ້ງໃຫຍ່ຂຶ້ນຈະເຈາະເຂົ້າໄປກັດກິນພາຍ ໃນຝັກເຮັດໃຫ້ເກີດມີຄວາມເສຍຫາຍ, ລັກສະ ນະຂອງໂຕແກຈະເປັນແມງກະ

4. ພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ທີ່ສໍາຄັນ

4.1 ພະຍາດທີ່ສໍາຄັນຂອງຖົ່ວຝັກຍາວ

ພະຍາດຂອງໝາກຖົ່ວຝັກຍາວນັ້ນເຖິງວ່າຈະບໍ່ສະແດງອາການຂອງພະຍາດໃຫ້ເຫັນທັນທີຫຼັງຈາກເຊື້ອພະຍາດເຂົ້າທໍາລາຍແຕ່ການທໍາລາຍຂອງພະຍາດນັ້ນສ້າງຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍໄດ້ຫຼາຍ ແກ້ໄຂໄດ້ຍາກ ກວ່າການທໍາລາຍຂອງແມງໄມ້ສັດຕູຜິດພະຍາດທີ່ສໍາຄັນຂອງຖົ່ວຝັກຍາວໄດ້ແກ່.

4.1.1 ພະຍາດໃບຈຸດ

- **ລັກສະນະອາການ:** ຖົ່ວຝັກຍາວມີພະຍາດໃບຈຸດຊະນິດໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ເນື້ອເຍືອເປັນຈຸດແຫ້ງເປັນວົງກົມ ຫຼື ເກືອບຈະກົມ ສີນ້ຳ ຕານເຄິ່ງກາງແຜ່ມີຈຸດໄຂປາສີດໍາ ນ້ອຍໆ ຊຶ່ງເປັນກຸ່ມ ຂອງເຊື້ອລາ ທີ່ຂຶ້ນເປັນຈຸດ ແລະ ລຽນເປັນວົງກົມ ສາມາດເບິ່ງເຫັນ ດ້ວຍຕາເປົ່າ ເຮັດໃຫ້ເບິ່ງເຫັນບາດເປັນວົງກົມຊ້ອນກັນຫຼາຍຊັ້ນຂະໜາດຂອງບາດປະມານ 1-2 ຊັງຕີແມັດ ມັກຈະເກີດກັບໃບແກ່ທີ່ຢູ່ສ່ວນລຸ່ມໆ.
- **ສາເຫດ:** ເກີດຈາກເຊື້ອລາ.
- **ການປ້ອງກັນແລະກໍາຈັດ:** ສິດພົ້ນຢາສະໝຸນໄພປ້ອງກັນ ແລະ ກໍາຈັດເຊື້ອລາ ທຸກໆ 5-7 ວັນຕໍ່ຄັ້ງ.

4.1.2 ພະຍາດລາຂີ້ໝ້ຽງ

- **ລັກສະນະອາການ:** ອາການໜ້າດ້ານກ້ອງໃບເປັນຈຸດສີຂີ້ໝ້ຽງ ຫຼືນ້ຳຕານແດງຈຸດມີຂະໜາດນ້ອຍໃບທີ່ເປັນພະຍາດຮຸນແຮງຈະເບິ່ງເຫັນເປັນຝຸ່ນ.

ຄໍານໍາ

ການກະສິກໍາເພື່ອໄພຊະນາການ ແມ່ນການຜະລິດເພື່ອຕອບສະໜອງແຫຼ່ງພະລັງງານ, ໂປຣຕິນ, ໄຂມັນ ແລະ ຄາໂບຮາຍເດຣ ຊຶ່ງເປັນທາດອາຫານທີ່ເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາມີການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານຮ່າງຢ່າງສົມບູນຍ້ອນແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງອາຫານຍັງມີຈໍາກັດບໍ່ວ່າຈະເປັນຊີ້ນ, ປາ, ພືດຜັກ ແລະ ໝາກໄມ້ ທີ່ນໍາມາບໍ່ໂພກຍັງອີ່ງຕາມທໍາມະຊາດອີ່ງໃສ່ລະດູການໃນການຜະລິດເຮັດໃຫ້ໃຫ້ການຕອບທາງດ້ານອາຫານແມ່ນບໍ່ຜຽງຜໍ່ຕາມຫຼັກໄພຊະນາການ.

ພືດຜັກເປັນແຫຼ່ງທາດອາຫານທີ່ຊາວກະສິກອນເອົາມາບໍລິໂພກເປັນປະຈໍາວັນ, ການຫາພືດໃນແຫຼ່ງຕາມທໍາມະຊາດໃນປະຈຸບັນແມ່ນຫາໄດ້ນ້ອຍ. ການປູກພືດຜັກ ແມ່ນທາງເລືອກໜຶ່ງທີ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຮັບຜົນດີ ແລະ ມີການປູກພືດຜັກກັນຢ່າງແຜ່ຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະການປູກໝາກຖົ່ວຝັກຍາວບໍ່ຜຽງແຕ່ໄວ້ເພື່ອບໍລິໂພກ ແລະ ຍັງສາມາດຂາຍເປັນສິນຄ້າໄດ້ນໍາອີກ.

ປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ຜູ້ຈັດທໍາໄດ້ສັງລວມ ແລະ ຄັດຈໍອນເອົາເຕັກນິກຈາກການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, ບັນດາເອກະສານ, ຕໍາລາຕ່າງໆ ແລະ ປະສົບການ ທີ່ມີຄວາມສໍາເລັດ ແລະ ແທດເໝາະກັບສະພາບການຜະລິດຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດໃນປະຈຸບັນ. ບົດຮຽນເລົ່ານີ້ຊາວກະສິກອນສາມາດເອົາໃຊ້ເຂົ້າໃນສະພາບພື້ນທີ່ຕົວຈິງ ແລະ ການປັບຕົວກັບສະພາບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດເພື່ອເຮັດໃຫ້ການດໍາລົງຊີວິດດີຂຶ້ນ.

1. ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງໝາກຖົ່ວຝັກຍາວ

ໝາກຖົ່ວຝັກຍາວເປັນຜົດຕະກູນຖົ່ວ ມີລຳຕົ້ນເປັນເຄືອ, ຖົ່ວຝັກຍາວເປັນຜົດທີ່ປູກງ່າຍຈະເລີນເຕີບໂຕໄວປູກໄດ້ຕະຫຼອດປີ ໃນດິນເກືອບທຸກຊະນິດ, ດິນທີ່ເໝາະສົມໃນການປູກຖົ່ວຝັກຍາວ ແມ່ນດິນຕົມປົນຊາຍ ມີຄວາມເປັນກົດເປັນດາງຂອງດິນຢູ່ລະຫວ່າງ pH 5.5-6 ອຸນນະພູມ: ທີ່ເໝາະສົມໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕຢູ່ລະຫວ່າງ 20-30 ອົງສາເຊ

ໝາກຖົ່ວຝັກຍາວເປັນຜົດທີ່ໃຊ້ຝັກສິດເພື່ອບໍລິໂພກມີຄວາມນິຍົມກັນ ບໍລິໂພກຫຼາຍໃນປະເທດເຮົາສາມາດປະ ກອບເຂົ້າໃນການປຸງແຕ່ງອາຫານໄດ້ຫຼາຍປະເພດເຊັ່ນ: ແກງ, ຂົ້ວ, ເອາະ, ຕຳ ແລະ ອື່ນໆ ໝາກຖົ່ວຝັກຍາວຈະປະກອບດ້ວຍທາດອາຫານເຊັ່ນ: ຄາໂບໄຮເດສ, ວິຕາມິນ A, B, ແຄວຊຽມ, ທາດເຫຼັກ ແລະ ອື່ນໆທີ່ສຳຄັນຕໍ່ຮ່າງກາຍນອກຈາກນັ້ນການປູກໝາກຖົ່ວຝັກຍາວຍັງສາມາດຊ່ວຍປັບປຸງດິນໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມ ບູນອີກດ້ວຍ ເພາະຮາກຂອງຖົ່ວຝັກຍາວສາມາດດຶງດູດທາດໄໝ້ແຈນຈາກອາກາດໄວ້ໃນດິນໄດ້.

3.7.6 ການເກັບກ່ຽວ

ເມື່ອຖົ່ວຝັກຍາວມີອາຍຸປະມານ 60-50ວັນ, ຫຼັງປູກເຮົາກໍ່ສາມາດເກັບກ່ຽວໄດ້ ການເກັບຄວນເກັບໃນເວລາຕອນເຊົ້າ ຫຼື ຕອນແລງໃນເວລາທີ່ມີແດດອ່ອນ ການເກັບແຕ່ລະຄັ້ງຄວນເກັບໝາກທີ່ຖືກພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ທຳລາຍຖິ້ມຜ່ອມ ປູກເທື່ອໜຶ່ງສາມາດເກັບກ່ຽວໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 10 ເທື່ອ.

ການເກັບຜົນຜະລິດ

3.7.4 ການໃສ່ຜຸນ

ການໃສ່ຜຸນຄັ້ງທີ1 ແມ່ນຈະໃສ່ໄປພ້ອມໆກັບການກຽມດິນຄື: ໃຊ້ສຸດ 15-15-15 ໃນອັດຕາ 20-30 ກິໂລກຼາມ/ໄລ່ ຄັ້ງທີ2 ຫຼັງຈາກປູກໄດ້ປະມານ 7-14 ວັນ, ເຮົາຈະໃສ່ຜຸນ ຢູ່ເຮຍ 46-00-00 ວິທີໃສ່ຈະລະລາຍໃນນໍ້າຄືເຮົາເອົາຢູ່ເຮຍ 1 ບ່ວງແກງປະສົມກັບນໍ້າ 20 ລິດ ແລ້ວນໍາເອົາໄປຫົດ ຄັ້ງທີ3 ເມື່ອໝາກແຕງອາຍຸໄດ້ປະມານ 25ວັນ ຫຼື ໄກ້ຈະອອກດອກຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ໃຊ້ຜຸນສຸດ 13-13-21 ໃນອັດຕາ 15-20 ກິໂລກຼາມ/ໄລ່.

3.7.5 ການຕັດແຕ່ງ

ຫາກເຫັນວ່າຖົ່ວມີໃບໜາແໜ້ນເກີນໄປຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການຕັດແຕ່ງໃບອອກເພື່ອເຮັດໃຫ້ແສງແດດສາມາດຊອງຜ່ານ ອາກາດລວງດີ ເພາະວ່າ ຖ້າໃບໜາແໜ້ນຫຼາຍອາດຈະເປັນເຫດໃຫ້ເກີດພະຍາດໄດ້ງ່າຍ ແລະ ເປັນບ່ອນລີຊອນຂອງແມງໄມ້ສັດຕູພືດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ ການຈັບດອກອອກໝາກບໍ່ດີ.

ການຕັດແຕ່ງ

2. ປະໂຫຍດທາງດ້ານໂພສະນາການ

ໃນຜັກໝາກຖົ່ວຝັກຍາວ 100 ກຼາມ ຈະປະກອບດ້ວຍ: ພະລັງງານ 47 ກິໂລແຄໂລລີ, ໂປຣຕີນ 2.8 ກຼາມ, ໄຂມັນ 0.4 ກຼາມ, ຄາໂບໄຮເດຼດ 8.35 ກຼາມ, ແຄຊຽມ 50 ມິລິນກຼາມ, ຝົດສະຝູ່ 240 ມິລິນກຼາມ, ວິຕາມິນບີ1 0.107ມິລິກຼາມ, ວິຕາມິນ ບີ2 0.11 ມິລິນກຼາມ, ວິຕາມິນບີ3 0,41 ມິລິນກຼາມ, ວິຕາມິນບີ5 0,55 ມິລິກຼາມ, ວິຕາມິນບີ6 0,024 ມິລິນກຼາມ, ວິຕາມິນບີ9 62 ໄມໂຄກຼາມ, ວິຕາມິນຊີ 18,8 ມິລິນກຼາມ, ທາດເຫຼັກ0,47ມິລິນກຼາມ, ທາດສັງກະສີ 0,37 ແລະ ອື່ນໆ.

ໝາກຖົ່ວຝັກຍາວ

3. ຂັ້ນຕອນການປູກຖົ່ວຝັກຍາວ

ໂດຍທົ່ວໄປໃນການປູກໝາກຖົ່ວຝັກຍາວກສາມາດປູກໄດ້ຕະຫຼອດປີ ແຕ່ລະດູທີ່ເໝາະສົມແມ່ນຊຸງລະດູໜາວປະມານເດືອນສິງຫາ (8), ເກັບເມັດຜົນປະມານເດືອນ ທັນວາ (12) ປູກໃນພື້ນທີ່ມີແຫຼ່ງນ້ຳເຊັ່ນ: ເຂດທີ່ມີຊົນລະປະທານ, ໜອງ.

3.1 ເງື່ອນໄຂຂອງຊາວກະສິກອນ

ມີຄວາມສົນໃຈ, ມັກໃນອາຊີບກະສິກຳ ແລະ ເອົາໃຈໃສ່ໃນການບົວລະບັດຮັກສາ; ມີພື້ນທີ່ທີ່ເໝາະສົມ, ຮາບພຽງ ຫຼື ຄ່ອຍຊັນເລັກໜ້ອຍ, ດິນມີຄວາມຊຸ່ມສູງ ແລະ ສາມາດລະບາຍນ້ຳໄດ້ສະດວກ ແລະ ໃກ້ກັບແຫຼ່ງນ້ຳ; ມີແຮງງານທີ່ສາມາດເຮັດການກະສິກຳໄດ້ສອງຄົນຂຶ້ນໄປ; ຊາວກະສິກອນທີ່ເຄີຍປູກຖົ່ວຝັກຕ່າງໆເຮັດມາກ່ອນຢັ້ງເປັນການດີ.

3.2 ແນວຜັນ

ແນວຜັນທີ່ເໝາະສົມໃນການປູກໃນເຂດພື້ນທີ່ແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມແມ່ນແນວຜັນຫາດດອກແກ້ວ 003 ເຊິ່ງເປັນແນວຜັນພື້ນບ້ານທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ເປັນທີ່ນິຍົມຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ ປັບໂຕເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ດີ.

3.7.2 ການໃຫ້ນ້ຳ

ຖົ່ວຝັກຍາວ ເປັນພືດທີ່ຕ້ອງການນ້ຳຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະພຽງພໍ, ການໃຫ້ນ້ຳ ໃນໄລຍະທຳອິດ (1-7 ວັນ) ຫຼັງຈາກຢອດເມັດຄວນໃຫ້ນ້ຳທຸກວັນຢ່າປ່ອຍໃຫ້ດິນແຫ້ງ ແຕ່ຢ່າໃຫ້ຫຼາຍຈົນເກີນໄປ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ເມັດເນົາໄດ້ ສ່ວນໄລຍະການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ອອກດອກ, ຈັບໝາກ ຄວນໃຫ້ນ້ຳຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ສະນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ຖົ່ວບໍ່ຈັບໝາກ ຫຼື ໝາກບໍ່ສົມບູນ.

3.7.3 ການປັກຄ້າງ

ຖົ່ວຝັກຍາວເປັນພືດທີ່ອາໄສຄ້າງ ເພື່ອກ້ຽວພັນລຳຕົ້ນໃຫ້ຈະເລີນເຕີບໂຕໄມ້ທີ່ ໃຊ້ສຳຫຼັບເຮັດຄ້າງນັ້ນໃຊ້ໄມ້ໄຜຫຼືໄມ້ອື່ນໆທີ່ຫາໄດ້ງ່າຍໃນທ້ອງຖິ່ນໂດຍຄວາມຍາວ ຂອງໄມ້ມີຄວາມຍາວປະມານ 2.5-3 ແມັດ, ການປັກຄ້າງຈະເລີ່ມປັກ ຫຼັງຈາກຖົ່ວຝັກຍາວອາຍຸໄດ້15-20 ວັນ, ໂດຍຈັບຕົ້ນຖົ່ວຝັກຍາວກ້ຽວຂຶ້ນຕາມຄ້າງ.

ຮູບແບບການປູກໝາກຖົ່ວຝັກຍາວ

3.6 ການປູກ

ປູກເປັນແຖວຕາມໜານ ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງຕົ້ນ 40 - 60 ຊັງຕີແມັດ ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງແຖວ 80-100 ຊັງຕີແມັດ. ຊຸດຊຸມໃຫ້ເລິກປະມານ 2-3 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຢອດເມັດ 2-3 ເມັດຕໍ່ຊຸມ, ປົກຊຸມດ້ວຍດິນລະອຽດໜາປະມານ 1 ຊັງຕີແມັດແລະຫົດນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມ.

3.7 ການບົວລະບັດຮັກສາ

3.7.1 ການຖອນແຍກ

ຫຼັງຈາກປູກໄດ້ປະມານ 5-7 ວັນເມັດກໍ່ຈະເລີ້ມງອກ ເມື່ອມີໃບແທ້ປະມານ 3-4 ໃບໃຫ້ຖອນແຍກໃຫ້ເຫຼືອໄວ້ 1 ຕົ້ນຕໍ່ຊຸມ ໃນຂະນະທີ່ຖອນແຍກໃຫ້ພວນດິນ ແລະ ເສຍຫຍ້າໄປພ້ອມ.

ການຄຸມໜານປູກ

3.4 ການກຽມດິນ

ໄຖດິນໃຫ້ເລິກປະມານ 25-30 ຊັງຕີແມັດ. ຕາກດິນປະໄປປະມານ 7-10 ວັນ, ຫວ່ານຜຸ່ນຄອກ ຫຼື ຜຸ່ນບົ່ມ ໃນອັດຕາ 3 - 4 ໂຕນຕໍ່ໄລ່ ແລ້ວຄາດດິນໃຫ້ລະອຽດ ຈາກນັ້ນກໍ່ຍົກເປັນໜານປູກ ກວ້າງປະມານ 100 - 120 ຊັງຕີແມັດ ສ່ວນຄວາມຍາວຂຶ້ນກັບຄວາມ ໜາະສົມຂອງພື້ນທີ່ ແລະ ຍົກໃຫ້ສູງປະມານ 25-30 ຊັງຕີແມັດ ຫຼື ອາດສູງເຖິງ 50 ຊັງຕີແມັດ ຫາກພື້ນທີ່ປູກລະບາຍນໍ້າຍາກ ແລະ ໃຫ້ມີທາງຢ່າງ ຫຼື ຮ່ອງ ສໍາຫຼັບປ່ອຍນໍ້າເຂົ້າອອກກ້ວາງປະມານ 50 ຊັງຕີແມັດ.

ການກະກຽມດິນ

3.5 ການຄຸມໜານ

ຫຼັງຈາກຍົກໜານສໍາເລັດແລ້ວແມ່ນຈະ ໄດ້ນໍາເອົາຜ້າຢາງປະຣາສະຕິກດໍາ, ເຜືອງເຂົ້າຫຍ້າແຫ້ງ, ໃບໄມ້ແຫ້ງ ຫຼື ອື່ນໆ ປົກຄຸມໜານປູກເພື່ອຮັກສາຄວາມຊຸ່ມຊື່ນຂອງດິນ, ປ້ອງກັນການເຊາະລ້າງຂອງດິນ, ການເກີດຂອງຫຍ້າ ແລະ ຮັກສາໂຄງສ້າງຂອງດິນ.